

AP 4 FÅ DET DIGITALE OVERBLIK OVER DIN ØKONOMI

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Tema fra Produktionsøkonomi Kvæg 2018.

Dashboardet giver det digitale overblik over din produktion og din økonomi, som sikrer dig, at du er på forkant i din styring og kan træffe de rette beslutninger og igangsætte de rette handlinger på din bedrift.

Dashboardet giver overblik over bedriften

Dashboardet, som findes på landmand.dk, giver adgang til løbende at følge med i de vigtigste nøgletal for din bedrift og knytter samtidig produktionsdata med økonomidata, så du får overblik over hele bedriften. Dashboardet er landmandens elektroniske skrivebord, og det testes på nuværende tidspunkt hos 19 landmænd. Her vises der forskellige tal for bedriften; celletal, kimental, fremstillingsprisen på mælk, vedligeholdelsesomkostninger mv. De økonomiske tal holdes op mod det budgetterede tal for måneden, så landmanden hele tiden kan se, hvor meget han har forbrugt/opnået i forhold til det planlagte.

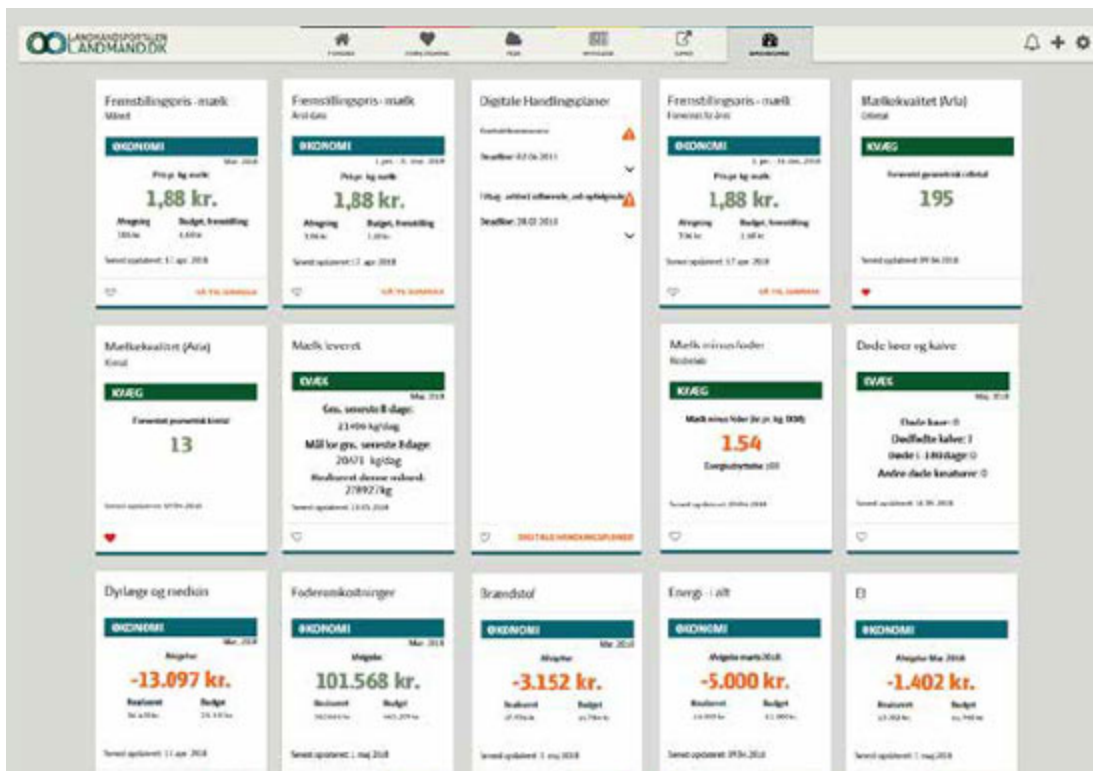
Dashboardet rummer også produktionstal for kvæg herunder tal for mælkekvalitet, mælk leveret (holdt op mod det planlagte), mælk minus foder og dødelighed. For økonomi er der en lang række nøgletal, der spænder fra foderomkostninger og fremstillingsprisen på mælk til omkostninger til løn, vedligehold, maskinstation mv. På sigt skal der ligeledes indgå tal for planteproduktionen, bl.a. skal kort med udbytter og fremstillingspris på grovfoder afprøves. Dashboardet er under løbende udvikling, og der arbejdes på at udvide og forbedre det, så der fås en løsning, der bedst kan opfylde landmændenes behov. Projektet afsluttes i 2018, og det bliver gjort tilgængeligt for alle landmænd derefter.

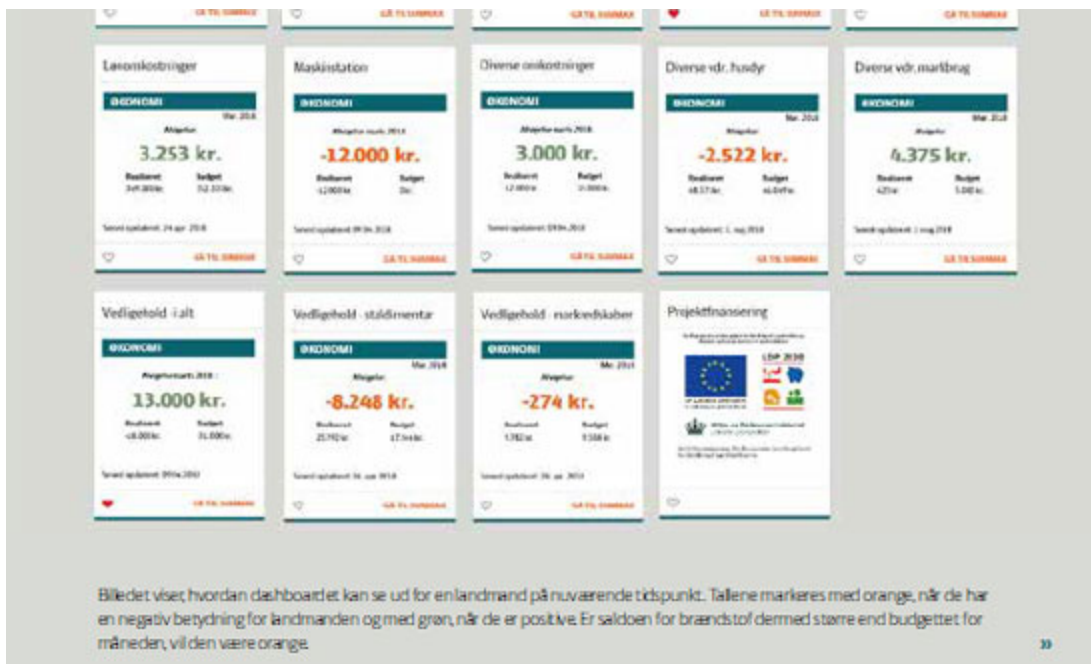
Kom foran med din styring af bedriften

Dashboardet åbner for en række nye muligheder i forhold til styring af din økonomi. Når du kan følge udviklingen i dine tal løbende, har du mulighed for at lave en tæt opfølgning. For dine økonomital kan det betyde, at du kan gå fra en kvartalsvis opfølgning til en ugentligt eller så vidt daglig. Nogle nøgletal opdateres dog ikke dagligt, og de vil f.eks. kun opdateres månedligt, eksempelvis fremstillingsprisen. Når du har økonomital, der hele tiden er aktuelle, kan du handle med det samme, og du behøver ikke at afvente den sædvanlige kvartals- eller halvårsopfølgning. Dermed kan du foregribe omstændighederne og foretage korrigerende handlinger, så du kan undgå at stå med en stor overskridelse af budgettet ved årets udgang. Har du f.eks. haft vedligeholdelsesomkostninger på markredskaber, der allerede i de første måneder har overskredet budgettet, har du mulighed for at overveje, om nogle større reparationer kan udskydes til senere, hvis budgettet i forvejen er presset.

Dashboardet præsenterer dig også en vis historik, en status for året (år til dato), og ser fremad gennem en saldo for resten af året (forventet for året). Dermed kan du udover at foretage korrigerende handlinger i god tid underrette din bank, hvis det bliver nødvendigt at udvide kassekrediten, eller at du under nuværende forhold ikke har mulighed for at holde den lovede fremstillingspris.

Dashboardet samler data fra forskellige kilder, og det kan være med til at understøtte de tværfaglige beslutninger. Når du både ser celletal og fremstillingsprisen for mælk mod afregningsprisen, kan det blive tydeligt, om en indsats for at forberede celletallet og dermed afregningsprisen kunne være aktual for at få en fremstillingspris, der er under afregningsprisen.

En landmand fortæller

"Det gode ved dashboardet er, at det er overskueligt og lettilgængeligt," udtaler mælkeproducent Hans Peter Lildholdt fra Aabenraa, der har testet dashboardet siden januar. Han bruger det til at finde fokusområder og til den løbende opfølgning.

"I dashboardet kan jeg se, hvor jeg ligger i forhold til budgettet, og tidshorisonten er kortere end ved budgetopfølgningen, fordi tallene er hurtigere opdateret. Det giver en mere løbende opfølgning på budgettet", forklarer Hans Peter Lildholdt.

Fremstillingsprisen på mælk

Dashboardet præsenterer dig for en lang række tal, der alle har betydning for din bundlinje, men for at give dig et samlet overblik over, hvilken retning du bevæger dig i, er fremstillingsprisen præsenteret.

Fremstillingsprisen er alle dine omkostninger til mælkeproduktionen inkl. ejerløn og

forretning af egenkapital. I dashboardet holdes den op mod din aktuelle afregningspris og den fremstillingspris, du har i budgettet. Dermed får du et billede af, om du kan holde budgettet, og om du producerer til en pris, der giver mening i forhold til afregningsprisen. Begge kan være en motivation til at arbejde med at nedbringe omkostninger, øge ydelse eller forberede afregningsprisen. En månedlig fremstillingspris vil have nogle udsving, alt efter hvornår regningerne falder, da kun nogle få omkostninger er periodiseret. Dermed vises den udover pr. måned også for år til dato og forventet for året.

Værdi af dashboardet

Værdien af dashboardet vil være individuelt og afhænge af kompetencer, og hvilket kendskab man i forvejen har til sine tal. Derudover vil det også afhænge af, hvordan og til hvad man vælger at bruge det.

I projektet har vi indtil videre oplevet, at dashboardet har givet en opmærksomhed omkring de viste tal og ført til refleksion over, hvordan der bør budgetteres og til dels bogføres for at få det maksimale udbytte af dashboardet.

En af de første tanker har ved flere været "kan de tal virkelig passe?". For at øge forståelsen af tallene skal man først og fremmest vide, hvad de dækker over. Dernæst lægger det i høj grad op til en undersøgelse af datakvaliteten: Er der konteret korrekt, er fordelingen af omkostninger mellem driftsgrenene præcis nok, og har vi afstemt foderforbrug og beholdninger godt nok? Når det bliver tydeligt, hvordan data skal bruges, kan det give en øget motivation til at få bogført mere detaljeret og lavet nogle grundige afstemninger. Det er utrolig vigtigt, at datakvaliteten er på et tilfredsstillende niveau, hvis man ønsker at træffe beslutninger på baggrund af det.

Når man har undersøgt datakvalitet, kan det give anledning til næste overvejelse: "hvorfor har vi så stor afvigelse (fra budgettet) i denne måned?". Du vil som landmand oftest allerede vide, at vedligeholdelsesomkostningerne er blevet større end forventet for marts, da motoren på traktoren stod af. Men der er også mange mindre tydelige omkostninger, hvor det kan være svært altid at vide præcist, hvad status er. Det kan afhjælpes med dashboardet, hvor du løbende har afvigelsen, og samtidigt får et bud på, hvordan det forventes at gå for resten af året.

Når du oplever og præsenteres for afvigelser, vil det næste skridt være at finde årsagen til dem. Er kørerne faktisk fodret med mere eller dyrere foder end planlagt, eller skyldes de højere omkostninger, at du har købt et stort læs sojaskrå, som reelt var budgetteret til næste måned? Når du kender årsagerne, kan du igangsætte korrigerende handlinger, hvor det er nødvendigt. Hvis du finder områder, som du ønsker at have fokus på og forbedre, kan du tilpasse dit dashboard hertil og lave en handlingsplan til formålet. Dashboardet er forbundet til digitale handlingsplaner, og du har dermed mulighed for at få vist dine igangværende handlingsplaner.

Digitale handlingsplaner

Dashboardet indeholder udover de produktionstekniske og økonomiske tal også et "kort" med Digitale Handlingsplaner. Hvis du har lavet digitale handlingsplaner, viser kortet en oversigt over de handlinger, der er i gang, og hvornår de skal være afsluttede. Dermed bliver du altid mindet om de aktuelle planer, når du kigger på dashboardet. Samtidig kan du knytte udvalgte personer på dine handlingsplaner, så f.eks. din rådgiver underrettes om deadlines for forskellige indsatser. Begge dele er med til at gøre din handlingsplaner mere levende. Ved at de vises i dashboardet, kan du også være med til at sikre, at dine forskellige rådgivere kender alle de handlinger, der er i gang på din bedrift og dermed være med til at undgå, at der trækkes i forskellige retninger.

Ambitionen med dashboardet er, at det skal være et business intelligence-værktøj, der kobler den viden, du som landmand har brug for til at styre din bedrift bedst muligt. (Fotomontage)

Hvad kræver det af dig?

Den økonomiske del af Landmandens Dashboard har fokus på, hvordan din økonomi ser ud i forhold til forventningen for perioden. For at det er muligt at lave denne sammenligning på månedsbasis skal budgettet været udarbejdet til dette. Dermed skal man ved udarbejdelse af budgettet forholde sig til, hvornår der betales renter, hvor ofte du køber f.eks. sojaskrå, i hvilke måneder man har maskinstationen til at køre osv., så budgettet kan afspejle denne tidslinje. Ligeledes skal man have forholdt sig til forbruget af grovfoder hen over hele året, og det skal opgøres pr. måned, hvis man vil have en månedlig fremstillingspris. Nogle omkostninger som f.eks. afskrivninger, kan uden problem fordeles ligeligt over alle 12 måneder.

Endnu vigtigere er det, at du bogfører løbende. Det er nemlig nødvendigt for, at de tal, du ser, er aktuelle, og at du kan følge den løbende udvikling. Anvender du dashboardet til at træffe en beslutning, samtidig med at du har store regninger liggende på skrivebordet, der ikke er bogført, vil du træffe din beslutning på et grundlag, der ikke er retvisende.

Derudover skal du overveje, hvor detaljeret du ønsker at kunne se dine data. Det kan nemlig godt være tilfældet, at din nuværende kontering ikke er detaljeret nok til at understøtte dit informationsbehov.

Overordnet er det en god ide allerede til førstkommende budget at tage stilling til disse ting, så du kan begynde at få det implementeret og samtidig være klar til at anvende dashboardet, når det i det nye år også bliver en løsning, der er tilgængelig for dig.

Kobling af viden til dashboardet

Ambitionen med dashboardet er, at det skal være et business intelligence-værktøj, der kobler den viden, du som landmand har brug for til at styre din bedrift bedst muligt. Dette er tænkt ved bl.a. at samle nøgletal for kvæg, marken og økonomi på samme side. Der åbnes også for muligheden for at lave nøgletal, der beregnes på data fra forskellige kilder, f.eks. de samlede indtægter, der "mistes" ved ikke at opnå et celletal under 200.000.

Dashboardet kan også via en vis automatik gøre dig klogere på dine tal. Du får et overblik over dine tal, og det markeres for hvert enkelt, om det går bedre (tallet bliver grønt) eller ringere (tallet bliver orange) end planlagt. Derudover skal du kunne dykke ned i dine tal og finde ud af, hvordan det har set ud for andre måneder, og hvordan det fordeler sig på forskellige underkategorier. Det kan være, at du ved at klikke på dine vedligeholdelsesomkostninger kommer videre til en oversigt over, hvordan de har udviklet sig pr. måned hidtil i forhold til budgettet, samt hvordan

Vi forventer, at alle landmænd kan få adgang til dashboardet i løbet af 2019. Du har dog allerede nu mulighed for at prøve en foreløbig prototype af dashboardet. Kontakt din rådgivningsvirksomhed eller projektleder Vibeke H. Rasmussen og hør mere om muligheden.

omkostningerne fordeler sig på hhv. fast ejendom, grundforbedring, markredskaber, staldinventar mv. Om man kan komme helt ned og se på hvilke markmaskiner osv. omkostningerne kommer fra, er endnu ikke fastlagt, og udviklingen er stadig i gang.

Derudover kan dashboardet give dig alarmer, når f.eks. dit celletal er for højt, og føre dig videre til information om, hvordan man kan bringe det ned.